

3. EU Energy Policy, Road mapping and fundraising / Енергийна политика на ЕС, изработване на пътни карти и фондонабиране

- Energy Efficiency Directive, Energy Performance of Buildings Directive, Legal package “Clean Energy for all Europeans”: achieved results and expected impact, PANEL 2050 project / Директива за енергийна ефективност, Директива за енергийни характеристики на сградите, Законодателен пакет “Чиста енергия за всички европейци”: постигнати резултати и очаквано въздействие. Проект Панел 2050 – Georgi Stefanov WWF Bulgaria
- Developing Regional Energy Profiles, Roadmap, Visions and Action Plans / Разработване на регионални енергийни профили, пътни карти, визии и планове за действие – Georgi Stefanov WWF Bulgaria
- Local Investments for Energy Efficiency - Opportunities and Good Practices / Местни инвестиции за енергийна ефективност - възможности и добри практики - Dragomir Konstantinov “Zelenika” Foundation
- Successful practices and approaches to project preparation / Успешни практики и подходи при подготовката на проекти – Dragomir Konstantinov “Zelenika” Foundation
- Fundraising from alternative sources as a tool for diversifying funds from public donors / Фондонабирането от други източници, като инструмент за разнообразяването на средствата от публичните донори – Georgi Stefanov – WWF Bulgaria

CENTRAL
EASTERN
EUROPEAN
SUSTAINABLE
ENERGY
NETWORK

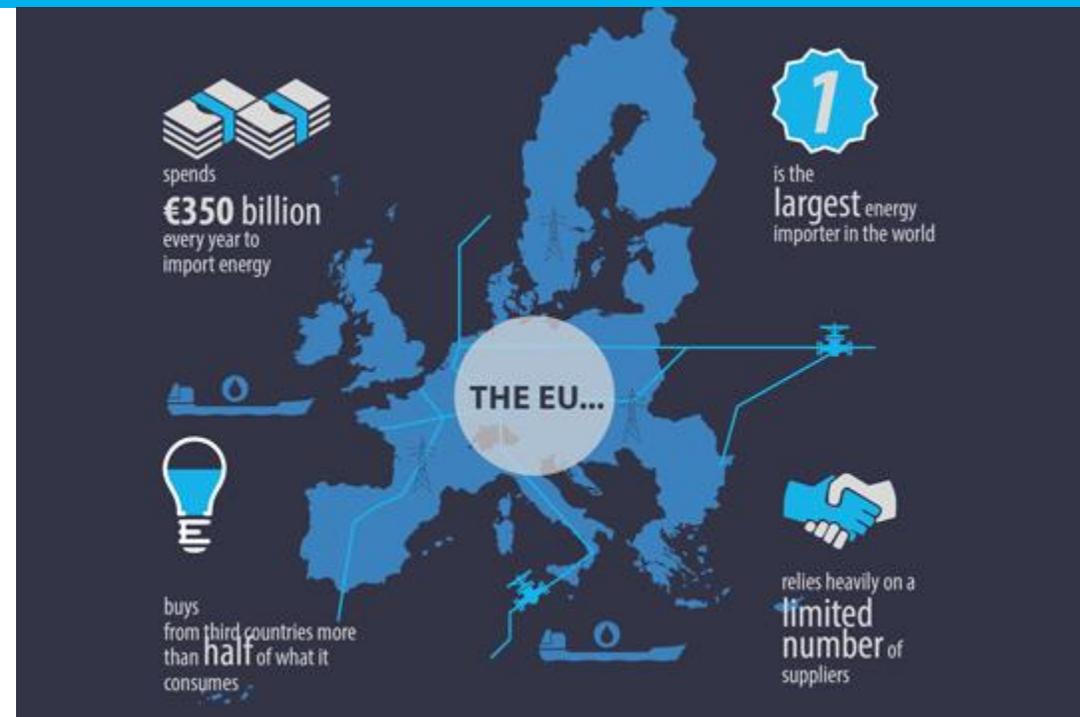
ЕНЕРГИЙНАТА ПОЛИТКА НА ЕС.
ЗАКОНОДАТЕЛЕН ПАКЕТ “ЧИСТА
ЕНЕРГИЯ ЗА ВСИЧКИ ЕВРОПЕЙЦИ”:
ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ И ОЧАКВНО
ВЪЗДЕЙСТВИЕ. **Проект Panel 2050**

Георги Стефанов, WWF България

11.06.2018 г., ГОРНА МАЛИНА,
ЕНЕРГИЙНОТО ПЛАНИРАНЕ, КАТО
ИНСТРУМЕНТ ЗА УСТОЙЧИВО
РАЗВИТИЕ НА БЪЛГАРСКИТЕ ОБЩИНИ

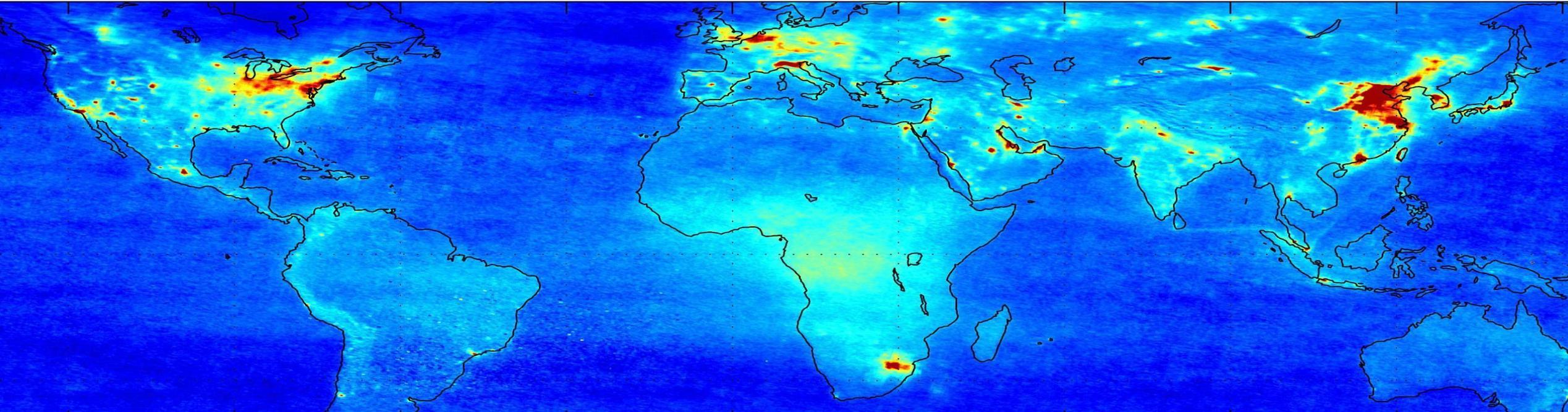
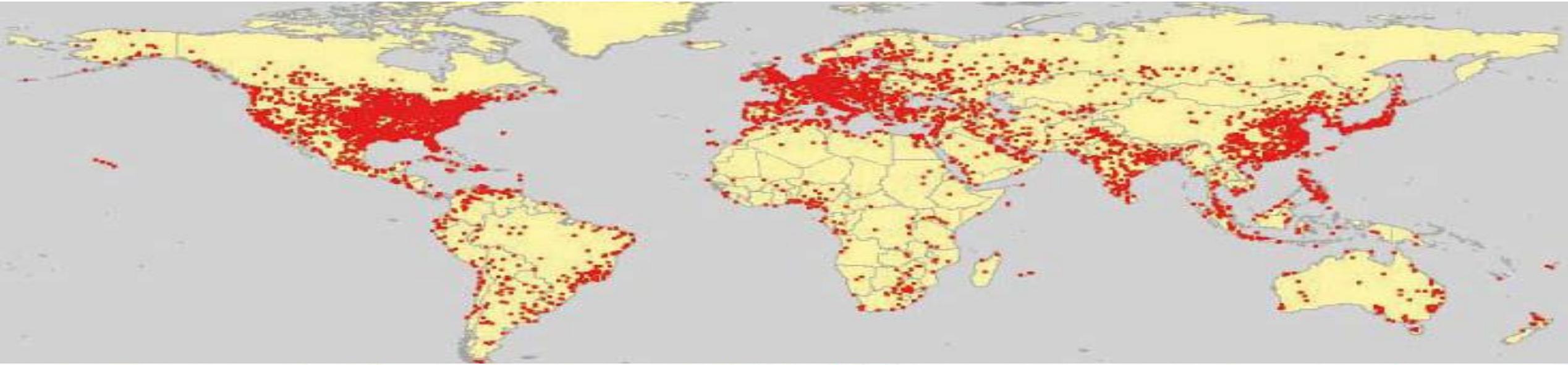
- 1. Пакетът „Чиста енергия за всички европейци“ – стратегически приоритети и цели.
Триалогът и финалните преговори**
- 2. Директивата за енергийна ефективност**
- 3. Директивата за енергийни характеристики на сградите**
- 4. Коалиция за климата България**
- 5. Проект Panel 2050 и мултиплициране на добрите примери от България**

България и Европа са изправени на енергиен кръстопът. Постигането на амбициозната цел на ЕС и Европейския енергиен съюз за намаляване на парниковите емисии с над 90%, замяна на изкопаемите горива с възобновяема енергия с над 80% в електроенергийния микс и справянето с ниско енергийно-ефективния сграден фонд, както и достигането близка до нулева ЕЕ до 2050 г., **целят ограничаването на зависимостта на ЕС от внос на въглища, газ и петрол за който в ЕС харчим по над 1 млрд евро на ден, но също и справяне с климатичните промени.**

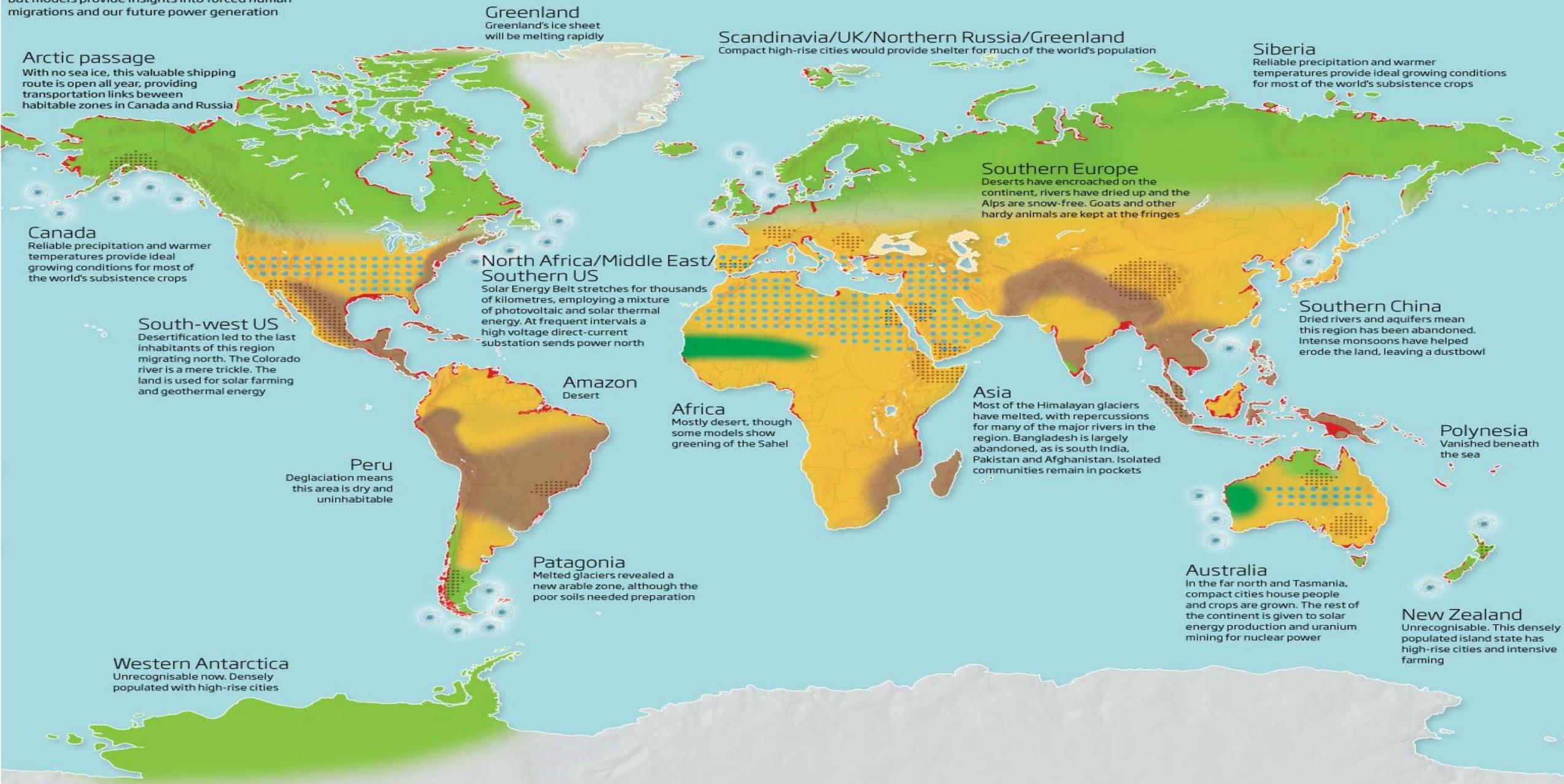
- **Намаляване на емисиите на парникови газове в ЕС (с 20 % до 2020 г. и с 40 % до 2030 г. и 95% до 2050г);**
- **Увеличаване на дела на електроенергията от възобновяеми източници (до 20 % до 2020 г. и до 27 % до 2030 г. и 85% до 2050г); и**
- **Подобряване на енергийната ефективност (с 20 %до 2020 г., с 27 % до 2030 г. и близка до нулева за 2050г.).**

Глобалните точкови източници на замърсяване с CO₂ и карта на замърсяването на въздуха

The world: 4°C warmer

No one knows exactly what this world will look like, but models provide insights into forced human migrations and our future power generation

Food-growing zones / Compact high-rise cities Uninhabitable desert Uninhabitable due to floods, drought or extreme weather Potential for reforestation Land lost due to rising sea levels, assuming a 2-metre rise Solar energy Geothermal energy Wind energy

1. Създаването на Европейски Енергиен съюз с 5 основни направления и фокус на целите ([февруари 2015 г.](#)):

- **Интеграция на европейския енергиен пазар** ([Markets and consumers](#), [Empowering energy consumers](#), [Helping energy cross border](#))
- **Енергийна сигурност, солидарност и доверие** ([Security of gas supply](#), [Intergovernmental agreements](#), [LNG and gas storage](#), [Heating and cooling](#))
- **Енергийна ефективност** ([Energy Efficiency Directive](#), [Buildings Cogeneration of heat and power](#), [Energy efficient products](#), [Financing energy efficiency](#), [Heating and cooling](#))
- **Научни изследвания, иновации и конкурентоспособност** ([Energy storage](#), [Strategic Energy Technology Plan](#), [Nuclear fusion](#)) и
- **Декарбонизацията на икономиката** ([ETS reform](#), [Paris agreement](#), [Economy decarburization](#)).

2. Реализиране на ЕС политиките за климат и енергетика. Изготвяне (финализиране) на законодателния пакет от мерки на ЕС, разпознаваем с името **„Чиста енергия за всички европейци“** или още познат като „Четвърти либерализационен пакет“ (**ноември 2016 г.**)

Пакетът включва 8 бр. основни законодателни инициативи, както следва:

- Енергийна ефективност [Energy Efficiency](#) **Топ приоритет**
- Енергийни характеристики на сградите [Energy Performance in Buildings](#) **Топ приоритет**
- Възобновяема енергия [Renewable Energy](#)
- Добро управление и прилагане [Governance](#)
- Дизайн на пазара на електроенергия Electricity Market Design (the [Electricity Directive](#), [Electricity Regulation](#), and [Risk-Preparedness Regulation](#))
- Правила и създаване на агенция за сътрудничество между регулаторите на енергия [Rules for the regulator ACER](#)

Другите части от пакета, включват:

- Работен план за екопроектирането за периода 2016 — 2019 г. [Communication on an Eco-design working plan 2016-2019](#)
- Ускоряване на иновациите в областта на чистата енергия [Communication on accelerating clean energy innovation](#)
- Европейската стратегия за съвместни интелигентни транспортни системи [Communication on a European strategy on cooperative, intelligent transport systems](#)
- Енергийните цени и разходи в Европа [Energy prices and costs in Europe](#) and [the implementation of the European Energy Programme for Recovery \(EPR\) and the European Energy Efficiency Fund](#)

1. Директивата за енергийна ефективност [Energy Efficiency directive](#)

Основни искания от сектора: 40% обвързваща цел за енергийна ефективност за 2030 г. и големи задължения за енергоспестяване (член 7).

EED Очакван график: Преговорите във формат на триалог между Европейският Съвет (през българското председателство). Остават последни срещи днес, на Съвета на енергийните министри и следващата на юни.

Динамика на политиките:

- Съветът постигна съгласие относно един много слаб общ подход през миналия юни (по време на малтийското председателство). Парламентът значително подобри предложението на Комисията в много области. Преговорите в рамките на институциите ще бъдат доста трудни предвид различията в позициите.
- Има няколко държави-членки, които са подписали декларация, която се ангажира да подкрепи по-високи амбиции в преговорите ([вж. стр. 10](#)). Тези държави-членки са Франция, Дания, Германия, Ирландия, Люксембург, Португалия и Швеция.
- Българското председателство трябва да е готово да улесни постигането на споразумение, което надхвърля общия подход на Съвета. **В момента се очаква консенсус или за приемане на по-амбициозни цели за 2030г. с по-слаби мерки при прилагането им, или обратното, по-ниски цели с по-стриктно прилагане на мерките.**
- За по-обстоен преглед относно различната позиция между Комисията, Съвета и Парламента относно EED, може да разгледате брифинга от [Коалиция за енергийна ефективност](#)

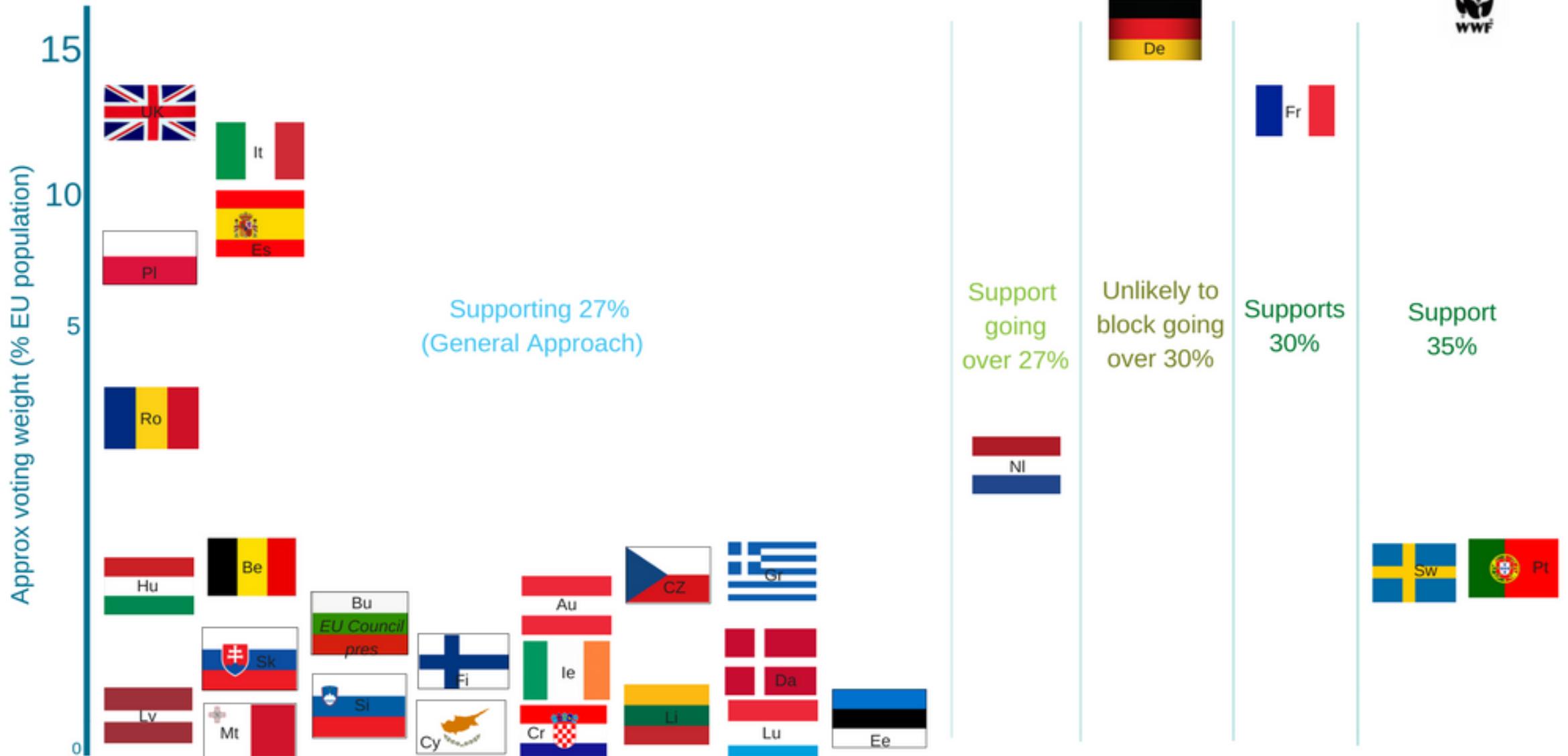
Амбициите на страните членки за целите за енергийна ефективност:

EU energy efficiency target for 2030 - Member State ambition

Амбициите на страните членки за целите за ВЕИ:

EU renewable energy target for 2030 - Member State ambition

2. Директивата за енергийни характеристики на сградите [Energy Performance in Buildings](#)

Законодателният процес за постигане на съгласие относно ДЕХС приключи (последната тристранна среща се проведе през декември 2017 г., Корепер I постигна съгласие по текста на 31 януари, а Парламентът се очаква скоро да ратифицира споразумението). **Това е първото финализирано досие от одобрения пакет „За чиста енергия за всички европейци“.**

Ключовите моменти (според WWF) от договорения текст включват:

- Държавите-членки ще трябва да разработят стратегии за постигане на декарбонизиран сграден фонд през 2050 г. ; декарбонизираният сграден фонд се дефинира като изпълнение на почти нулеви енергийни нива.
- Държавите-членки трябва да определят 2030 и 2040 г. етапа в тази насока, както и да определят измерими показатели за напредъка (в отрицателна посока, показателите са показателни)
- Държавите-членки ще трябва да разгледат пунктовете за задействане при планирането на обновяването на дългосрочните си стратегии.
- Стратегиите за дългосрочно обновяване споменават факта, че държавите-членки ще трябва да дадат приоритет на действията в най-лошите сгради.
- Стратегиите за дългосрочно обновяване трябва да бъдат консултирани със заинтересованите страни.
- Страните членки да създадат доброволни бази данни за енергийните характеристики за данните, събрани чрез сертификати за енергийни характеристики.

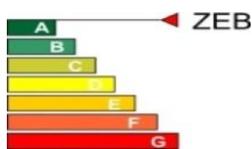
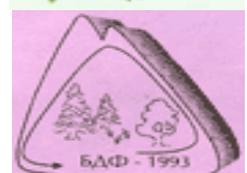
Организации в Коалиция за климата България

30 юридически лица от сферата на неправителствения сектор, бизнеса и медиите, както и повече от 20 експерти основно от научните и университетските среди

ЦЕЛИ:

- Информирание на обществото за рисковете и възможностите, и изграждане на капацитет по темата
- Въвличане на заинтересованите страни и при създаването на дългосрочни цели за климата и енергетиката
- Активна намеса при изграждането на законодателна и подзаконова нормативна база и защита на подкрепа за всички заинтересовани страни

Бъдеще сега

gorichka.bg

Partnership for New Energy Leadership 2050 (Panel 2050)

www.ceesen.org

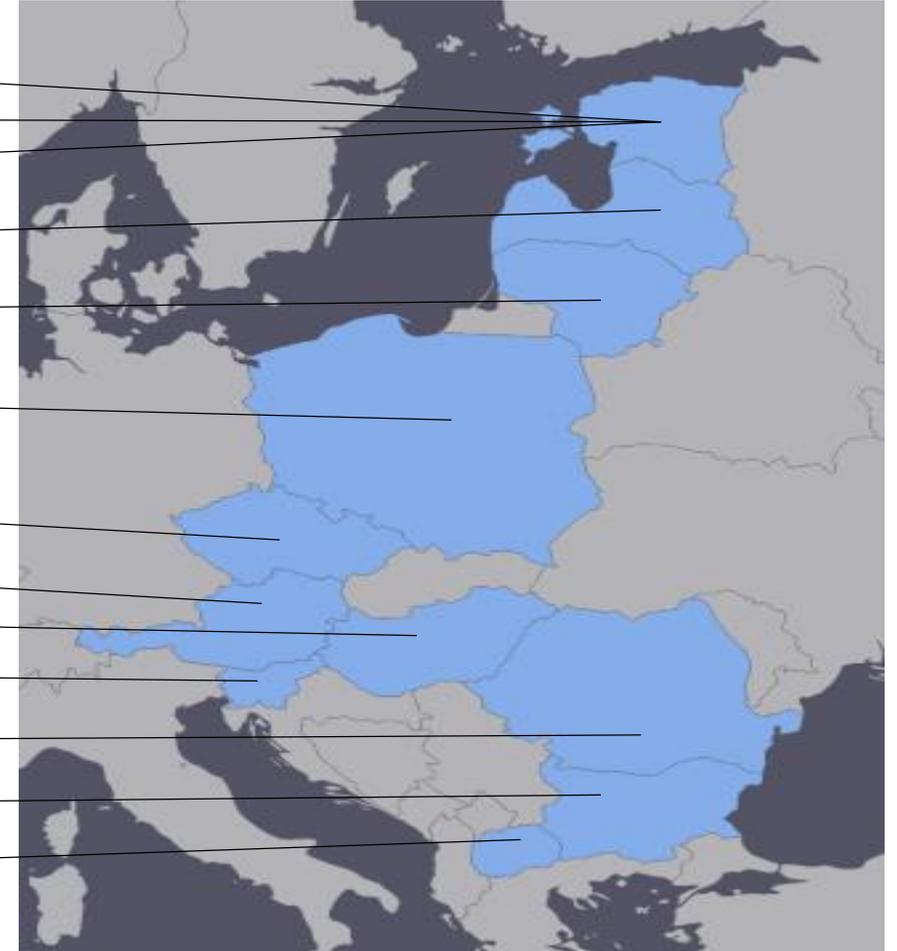
Мрежата за устойчива енергия в Централна и Източна Европа е платформа за сътрудничество между местни заинтересовани страни за създаване на местни енергийни визии, стратегии и планове за действие за преход към нисковъглеродни общности до 2050 г.

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 696173. Disclaimer: The sole responsibility for the content of this material lies with the authors. It does not necessarily represent the views of the European Union, and neither EASME nor the European Commission are responsible for any use of this material.

Партньори по проекта

- Tartu Regional Energy Agency (**Естония**)
- University of Tartu (**Естония**)
- University of Life Sciences (**Естония**)
- Vidzeme Planning Region (**Латвия**)
- IAERPA (**Литва**)
- Mazowia Energy Agency (**Полша**)
- AgEnDa (**Чехия**)
- ConPlusUltra (**Австрия**)
- WWF (**Унгария**)
- Local Energy Agency Spodnje Podravje (**Словения**)
- Local Energy Agency of Bucharest (**Румъния**)
- WWF (**България**)
- Balkan Development Solutions (**Македония**)

Цел 1

Да се идентифицират и подкрепят местни лидери (пионери) за енергийна трансформация, които да водят процесите по прилагане на местни енергийни планове, популяризирайки концепцията за местни мрежи за дългосрочна енергийна трансформация.

Цел 2

Да се създадат местни мрежи от заинтересовани страни, които да развиват и широко да разпространяват визията за нисковъглеродни общности до 2050.

Цел 3

Да се създадат нови широкообхватни местни стратегии за устойчива енергия.

Цел 4

Да се повиши капацитета на заинтересованите страни и новатори по места.

Цел 5

Да се укрепи и мултиплицира концепцията за местни мрежи, фокусирайки се върху съседни местни общности, регионални, национални и европейски институции.

Ролята на дългосрочните цели за прехода към устойчиво енергийно развитие

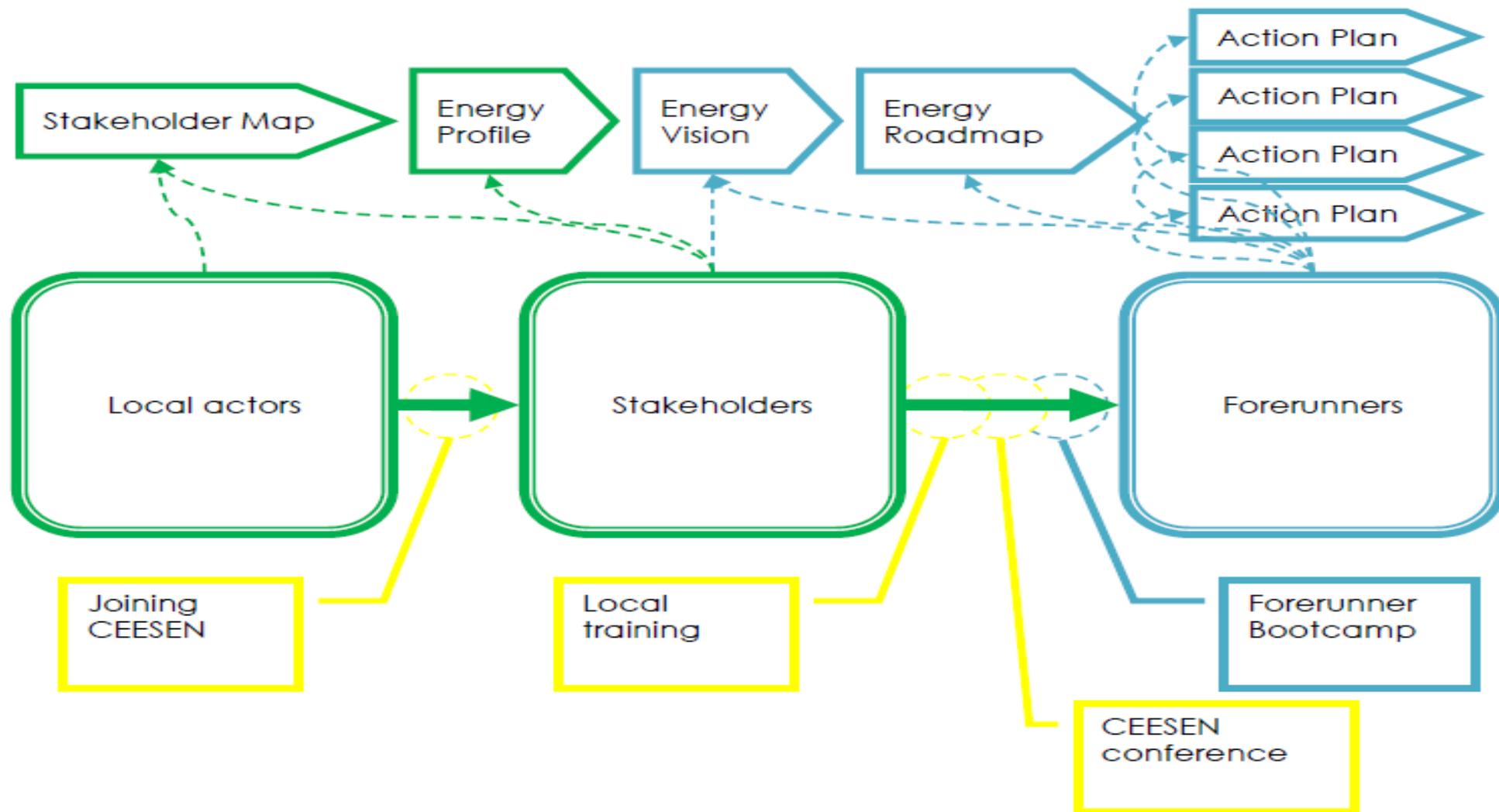
Ключовата роля на FORERUNNERS = пионер, предшественик, предвестник, новатор (лице, физически или юридически субект, което предхожда идването или развитието на някого или на нещо друго, или на политики и/или икономическо развитие, които следва да се случат)

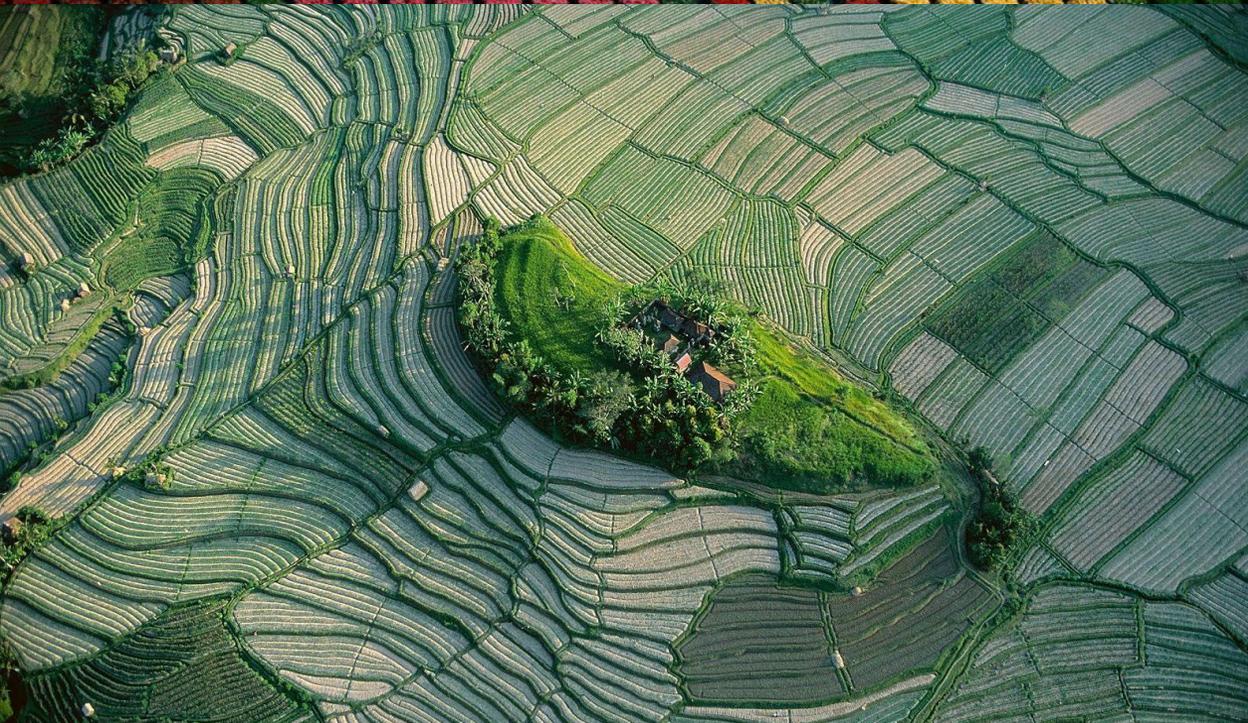
Пионерите са организации или лица, които водят трансформацията на местния енергиен и икономически сектор към по-устойчив такъв. Те са първата вълна от участници, които прилагат и насърчават устойчиви практики, които ще бъдат често срещани в бъдеще, докато днес са необичайни и иновативни. В идеалният свят устойчивите практики биха победили неустойчивата икономика.

Този процес обаче може да се случи само, ако има достатъчно пионери, които да го подкрепят. Наличието на пионери е необходимо за постигането на целите устойчиво нисковъглеродно развитие, което ги прави изключително ценни. Те са действащите субекти, които другите ще започнат да следват, освен това те биват последвани и подкрепени и от други местни участници, за да станат активни всички заинтересовани страни и по-късно да отключат потенциала си като пионери.

От местните участници се предполага включване в разработването на политики, за да бъдат считани за заинтересовани страни. За да станат пионери, е необходима още по-активна позиция. За да успее енергийния преход, организациите и отделните личности трябва да бъдат активни в процеса на изготвяне на регионални и национални политики, като поемат инициатива при оформяне на развитието на секторите на устойчивата енергия и транспорт.

Проект Панел 2050 накратко

Новини

Календар

Обучения

Форум

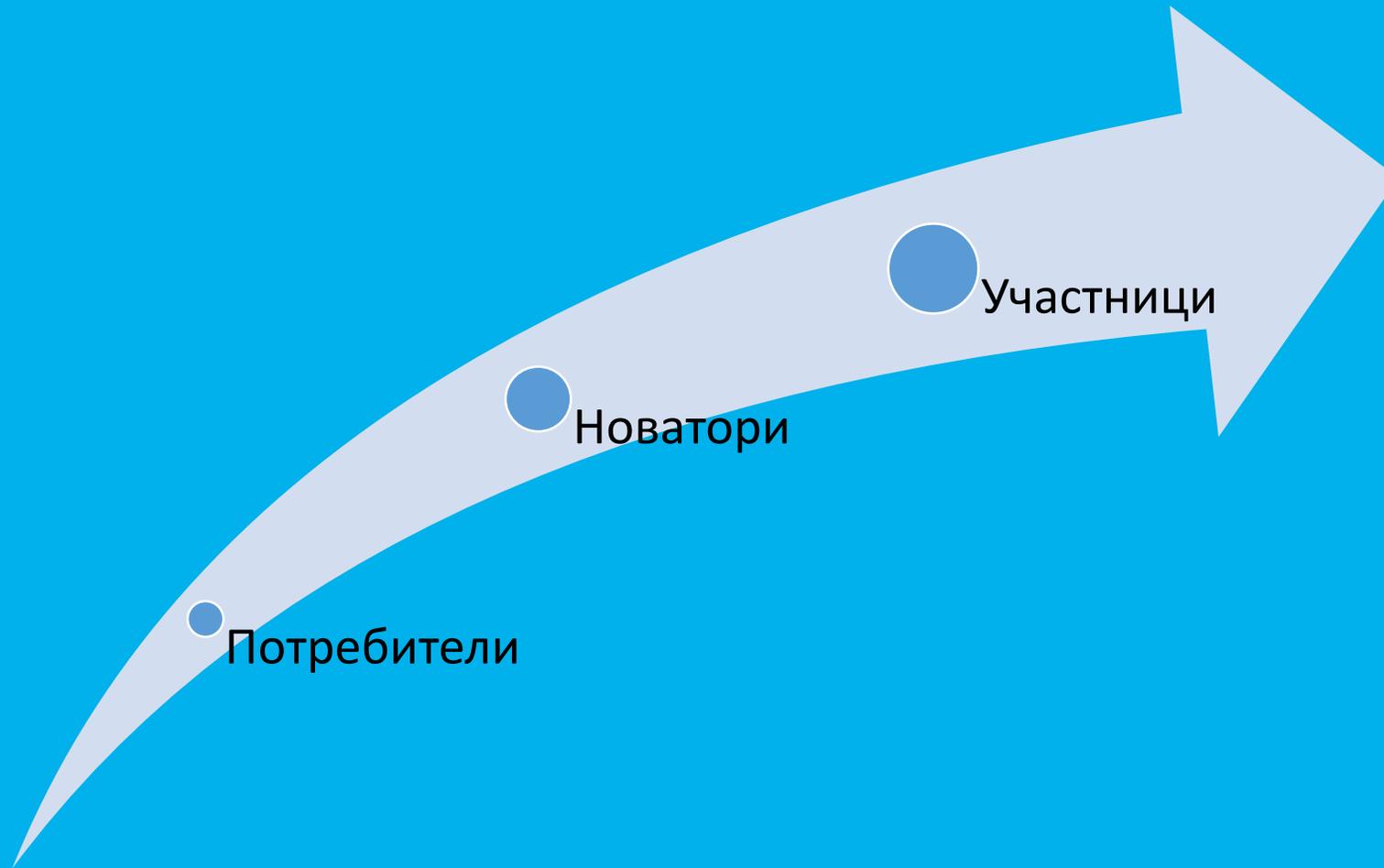
Документи

Информация за членовете

Информация за страните

'Пазар' за идеи

Трансформацията

УСПЕШНИЯТ ПРОЦЕС ЗА ИЗГОТВЯНЕТО НА ДЪЛГОСРОЧНА ВИЗИЯ И ПЪТНИ КАРТИ ЗА УСТОЙЧИВО ЕНЕРГИЙНО РАЗВИТИЕ НА МЕСТНИТЕ ОБЩНОСТИ

ИЗГОТВЯНЕ НА ЕНЕРГИЕН ПРОФИЛ, ПЪРВАТА
СТЪПКА КЪМ ДОБРА ДЪЛГОСРОЧНА ЕНЕРГИЙНА
ВИЗИЯ, ПЪТНА КАРТА И ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ЗА
ПОСТИГАНЕТО ИМ

ROADMAP = ПЪТНА КАРТА =

ПЛАН ИЛИ СТРАТЕГИЯ ЗА ПОСТИГАНЕТО НА
КОНКРЕТНО ОПРЕДЕЛЕНА ЦЕЛ

Изготвянето на регионален/местен енергиен профил (REP) ни дава възможност да:

- Разберем как всеки засегнат сектор влияе върху потреблението на енергия
- Идентифициране на съответните сектори и определяне на елементите с най-голям потенциал за развитие на ЕЕ или ВЕИ
- Определяме ключовите заинтересовани страни с въздействие и влияние върху общия енергиен баланс
- Да приоритизираме пътищата на развитие на политиките и да се определят спасителни сценарии в процеса на планиране
- Използваме като основа за аргументиране със заинтересовани страни и законодателите
- Подходящ за бързо разбиране на агрегираните модели на потребление на енергия

*„Енергийните показатели са важен инструмент за **анализиране на взаимодействията между икономическата и човешката дейност, потреблението на енергия и емисиите на въглероден диоксид (CO2)**. Тези показатели посочват на политиците къде могат да се реализират икономии на енергия. В допълнение към предоставянето на информация за **тенденциите** в потреблението на енергия в миналото, показателите за енергийна ефективност могат да бъдат използвани и за подпомагане на **моделирането и прогнозирането на бъдещото търсене на енергия.**”*

- Предоставят важна информация за разбиране на минали тенденции
- Позволяват да се прогнозира бъдещо развитие
- Отправна точка за определяне на потенциални енергоспестявания и развитие на ВЕИ
- Възможност за определяне на законодателни цели и възможни сценарии за развитие
- **Зависи какво извличате от тях!**

Събирането на данни и разработването на показатели не трябва да се разглежда като самоцел, а по-скоро като начало за по-нататъшна употреба.

- Не събирайте статистически данни, просто за да трупате статистика. Ограничете се до това, което е необходимо!
- Само това, което е необходимо и само толкова подробно, колкото е подходящо.
- Съдете надеждността на източниците си.
- Проверявайте за правдоподобността на данните.
- Правете предположения, но документирайте мисловния си процес!

REPs дават общ преглед на:

- Информация за това какво в момента съществува и как работи: **състояние на производството и потреблението на енергия**
- Информация за това защо крайните потребители използват енергията по начина, по който го правят: **движещите сили на търсенето на енергия**
- Информация за законодателни възможности и потенциално въздействие: **отзивът, който политиките трябва да предизвикат**

Въпроси, които да си зададете:

- **Има ли налична областна/общинска статистика?**

От коя година е? Кои сектори покрива? → използвайте я

- **Какви са източниците ни?**

Използвайте данни от различни административни източници и проучвания

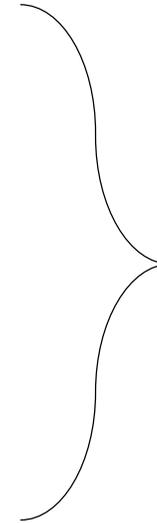
- **Как да получа областни/общински данни, ако няма налична статистика?**

Подход отгоре-надолу: използвайте националните статистически данни, като ги разбийте ниво област/община. Бъдете максимално реалистични

- Подход отдолу-нагоре: отидете на терен и съберете данни по сектори

- **Съдържание**

1. Методология
2. Кратко представяне на областта
3. Демографски данни
3. Икономика в областта
икономически тенденции
4. Национални и регионални
стратегии
6. – 10. Енергийни индикатори

ИЗГОТВЕНО

ПРЕДСТОЯЩО

6. Производство на енергия

6.1. Конвенционални енергийни производствени възможности (изкопаеми горива и ядрена енергия)

6.2. Производство на възобновяема енергия

6.3. Пренос и разпределение

7. Крайно енергийно потребление

7.1. Домакинства

7.2. Сектор на услугите

7.3. Индустрия

7.4. Транспорт

7.5. Обобщение

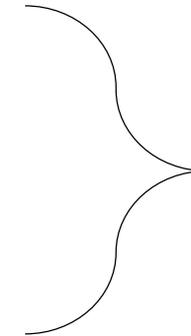
7.5.1. Индикатори за крайно потребление

7.5.2. Крайно енергийно потребление по горива

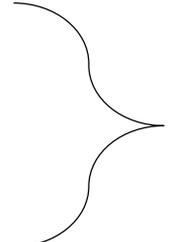
7.5.3. Крайно енергийно потребление по сектори

7.5.4. Еквивалент на първична енергия

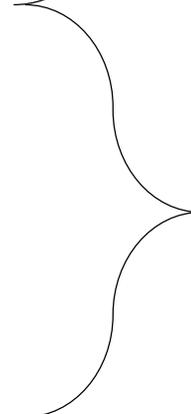
7.5.5. Областни CO₂ – емисии, свързани с потреблението на енергия

Desk research
Mainly descriptive data

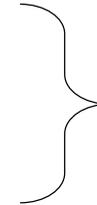
Statistical data on regional level
--> Data collection required using
different methods

Summary graphs and descriptive
interpretation

8. Възобновяеми енергийни източници – състояние и потенциал

8.1. Налични

Mainly descriptive data
Desk research on regional potentials

9. Енергийна ефективност – статус и потенциал

Mainly descriptive data

10. SWOT анализ

Summary analysis

Word

- Основен документ
- За постигане на формални изисквания
- За превод и разпространение
- ***Попълване на данни и текстови полета***

Excel

- + Допълнително средство
- + Предоставя шаблони за еднакво представяне на показатели и графики
- + ***Използва се паралелно с основният документ***
- + Копиране на таблици и графики в основния документ

- Статистическите данни използват различни енергийни единици
- **Ние използваме kWh, MWh, GWh**
- Има наличен инструмент за преобразуване в Excel

Wh

BTU

tce

cal

J

m³ gas

toe

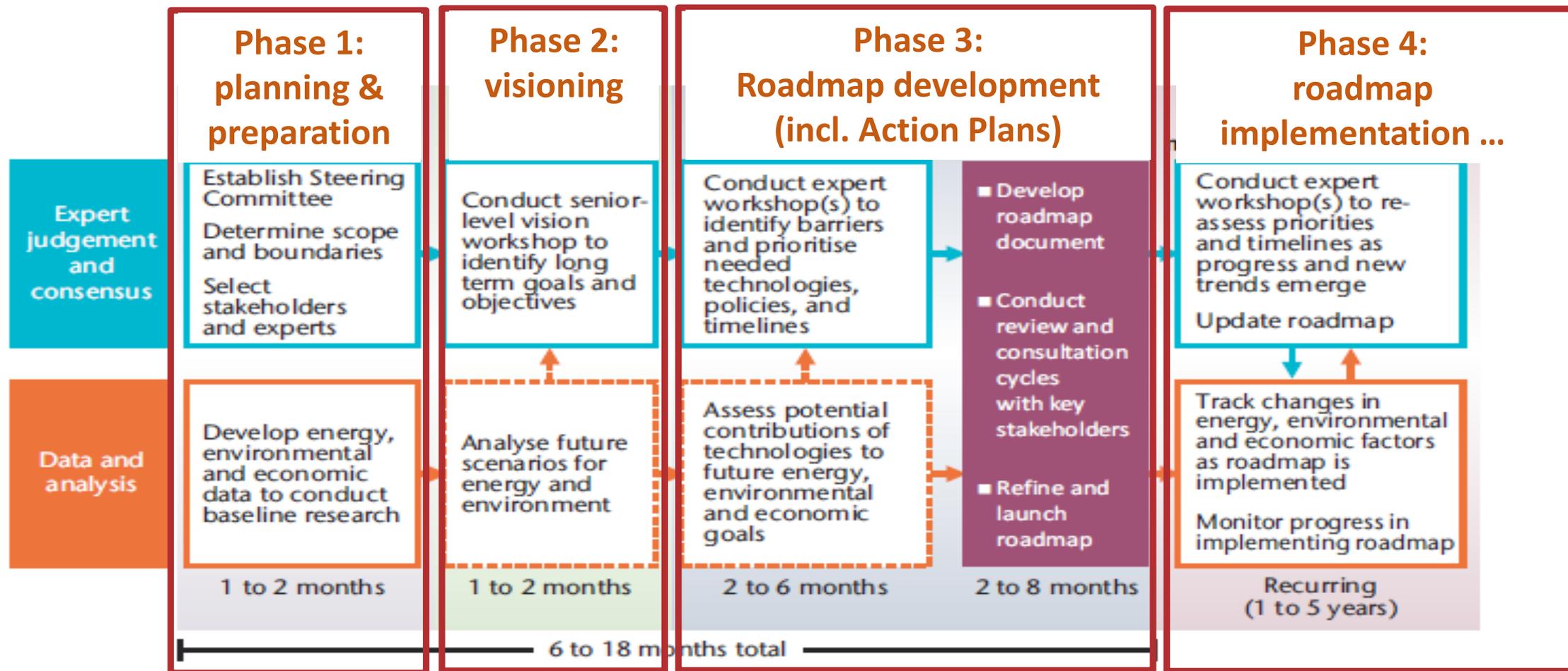
Възможни източници на изходни данни

Забележка: При закупуване и събиране на данни, неприкосновеността на личните данни и защитата на данните не трябва да бъдат нарушавани!

Процес на моделиране на пътната карта

Note: dotted lines indicate optional steps, based on analysis capabilities and resources.

Определяне обхвата и границите

+ Какъв е обхвата на пътната карта?

- Област?
- Община?

➤ Определяне на границите

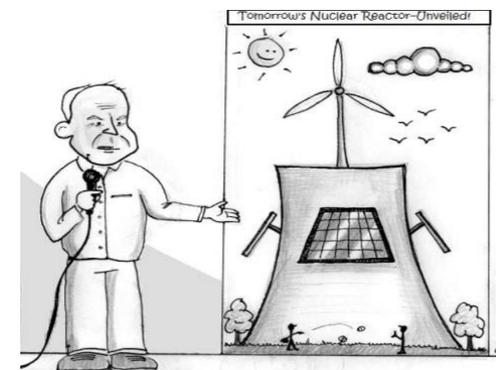
+ Кои са ключовите заинтересовани страни?

+ Кои са другите съответни заинтересовани страни?

➤ Справка с REPs

SET GOALS

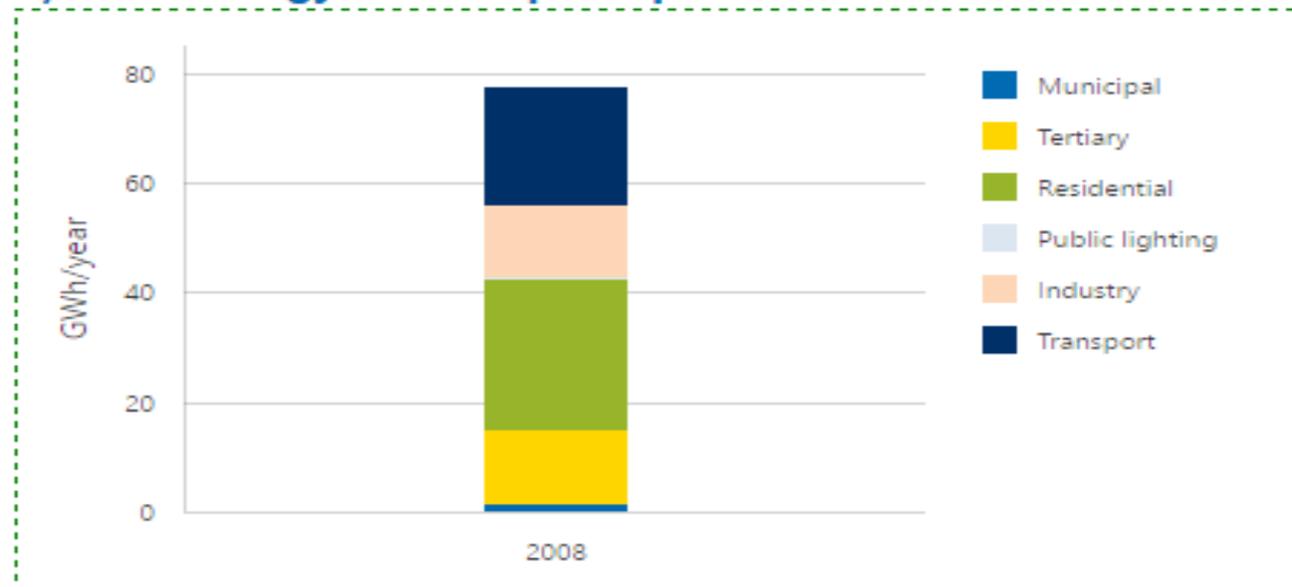
- 1.
- 2.
- 3.

"...and each of the 45 nuclear reactors will have a wind turbine on top and four solar panels surrounding it!"

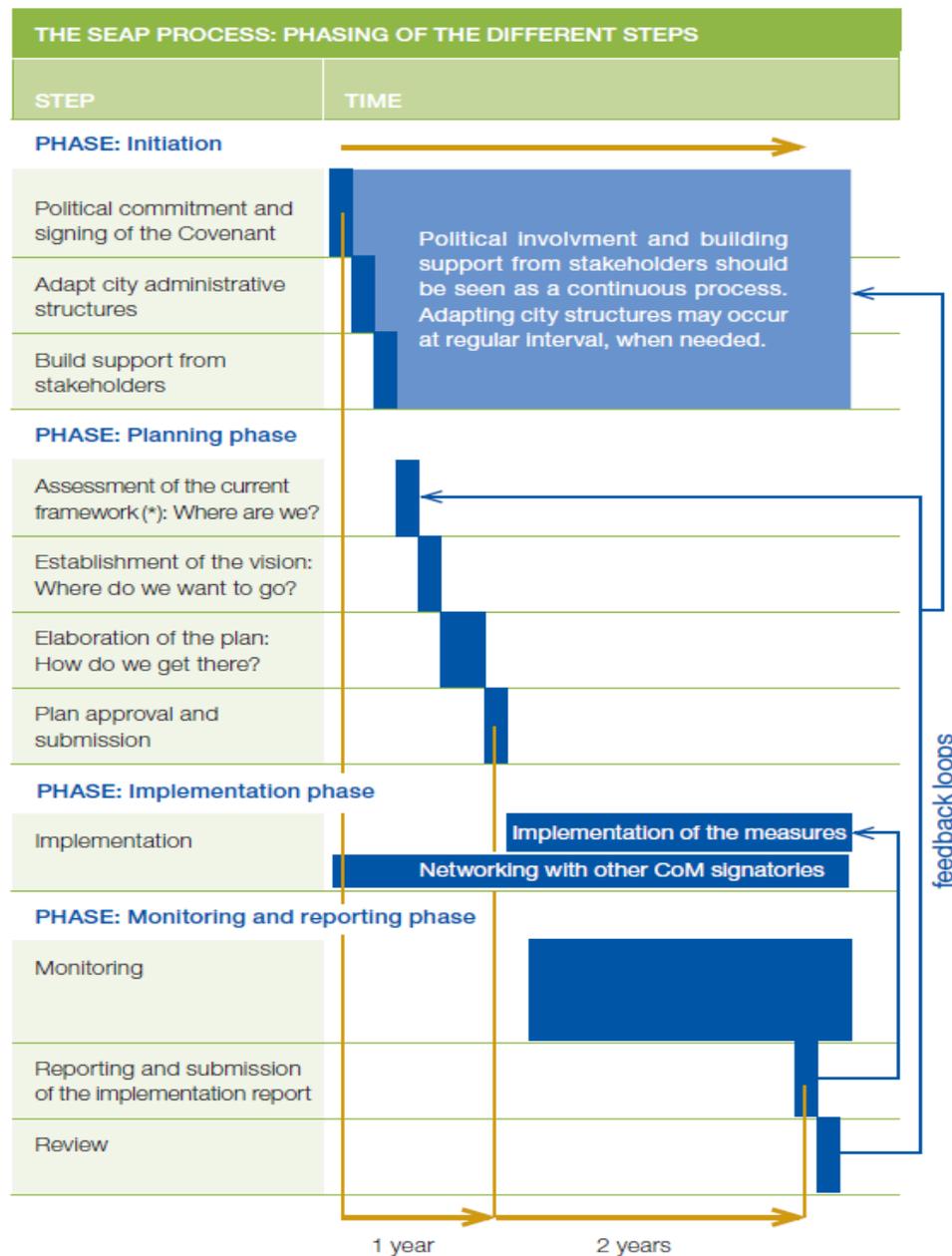
- + Установете базово енергийно ниво за вашата район –
Областен/Общински енергиен профил
 - Разбивка и категоризация в съответните сектори
- + Сектори, които потребяват значително количество енергия следва да бъдат включени в разработването на енергийния сценарий

3) Final energy consumption per sector

Определяне на цели и задачи

Пример: Конвент на кметовете

- **Доброволен ангажимент** на общините за определяне и прилагане на планове за действие за устойчива енергия (инициатива отдолу-нагоре)
- **Цел:** намаляване на емисиите на парникови газове с 20% до 2020 г. с колко до 2030 и до 2050 г?
- Количествено определяне на целите, които позволяват на местните власти да имат **ясна визия за приоритетите**, относно бъдещи действия и да оценят тяхното въздействие.

- + **Визия:** процес на анализиране на бъдещи сценарии и определяне на цели
- + **Пътните карти (сценарии)** се използват за сравняване на няколко пътя за развитие и тяхното количествено въздействие върху **бъдещото** потребление на енергия
- + **Важни изводи от тези сценарии са:**
 - Независимо от това, какво развитие ще се реализира, съществуват насоки (цели) за предстоящите решения, свързани с енергетиката.
 - В зависимост от "енергийната визия" политическите цели на сценариите за развитие на общината / областта могат да бъдат сравнени и да се намери оптимално решение.
 - Сценариите осигуряват основа за дългосрочно вземане на решения относно бъдещите планове в "днешните" решения

Типичен процес при изработване на визия

- + Определяне на основен екип за изработване на визия
- + Определяне на възможните начални точки въз основа на базовия анализ
- + Планиране на различни енергийни сценарии и прогнози за вашата област
- + Тестване на сценариите с ключови групи заинтересовани страни – включване на всички съответни организации (публични органи, представители на индустрията, изследователи, неправителствени организации ...)
- + Постигане до консенсус с групите на заинтересованите страни

- + **Регионални правителствени структури** за секторите енергетика, околна среда, индустрия, инфраструктура, регионално развитие и икономика
- + **Енергийни услуги:** производители, доставчици, оператори, регулатори
- + **Вземащи решения в енергийния сектор:** особено от отрасли, които произвеждат или консумират големи количества енергия (например електроенергия, природни ресурси, селско стопанство и енергоемки отрасли)
- + **Експерти:** Научни, инженерни, политически, социални науки и бизнес
- + **НПО** ангажирани с научни изследвания и застъпничество в областта на нисковъглеродната енергия.

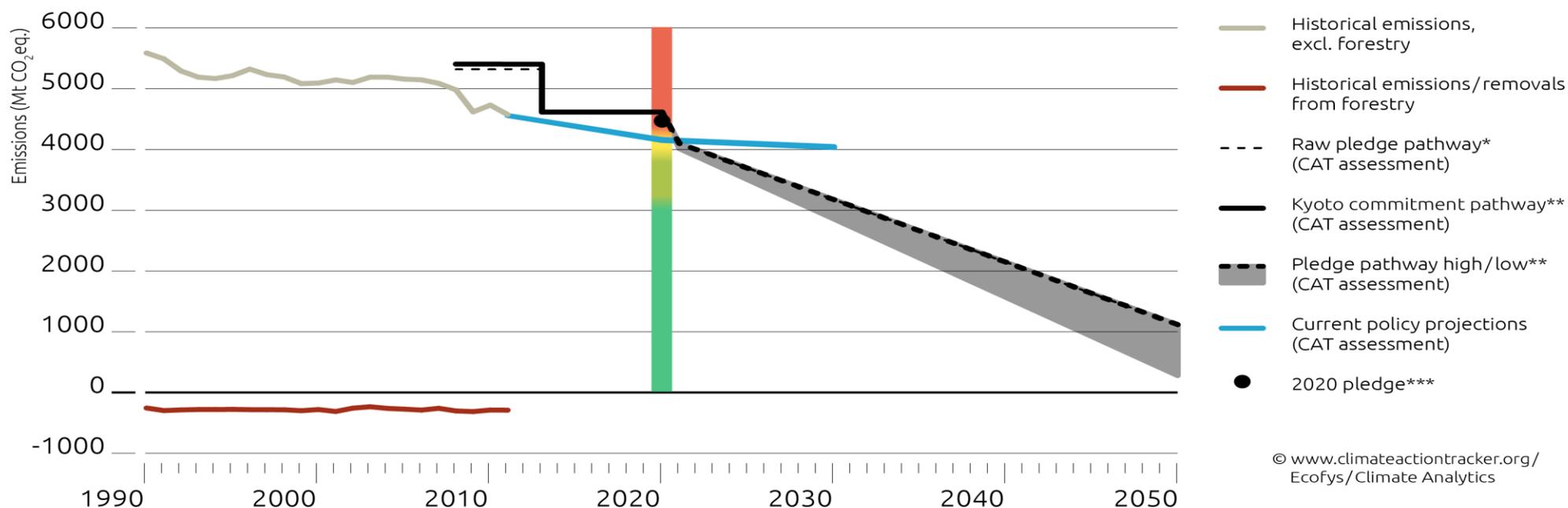
	Областна управа	Производител и на енергия	Консуматори на енергия	Експерти, изследователи	НПО
Фаза 1: Планиране и подготовка	A	A	A	C	A
Фаза 2: Визия	A	C	C	A	C
Фаза 3: Разработване на пътна карта	A	A	A	C	A
Фаза 4: Прилагане на пътната карта, (Action plan = План за действие)	A	A	A	C	A

Легенда: където C = Консултация, A = Въвличане

- + Установяване на консенсус относно целите
- + Оценяване и проверка на допусканията (като например технологичните разходи или показателите за ефективността)
- + Идентифициране на основните технически и институционални бариери
- + Определяне на алтернативни пътища, за преодоляване на бариерите
- + Определяне на приоритетни действия
- + Разработване на стратегии за изпълнение и присъединяване на прилагащи органи (публични органи, НПО, бизнес, ...)

+ Исторически преглед и прогнозиране – Детайлни пътища за декарбонизация

- Целта е да се помогне на страните да преследват националните си приоритети за развитие, като в същото време постигне дълбоко декарбонизиране на енергийните системи до средата на века, в съответствие с границата от 2 ° C.

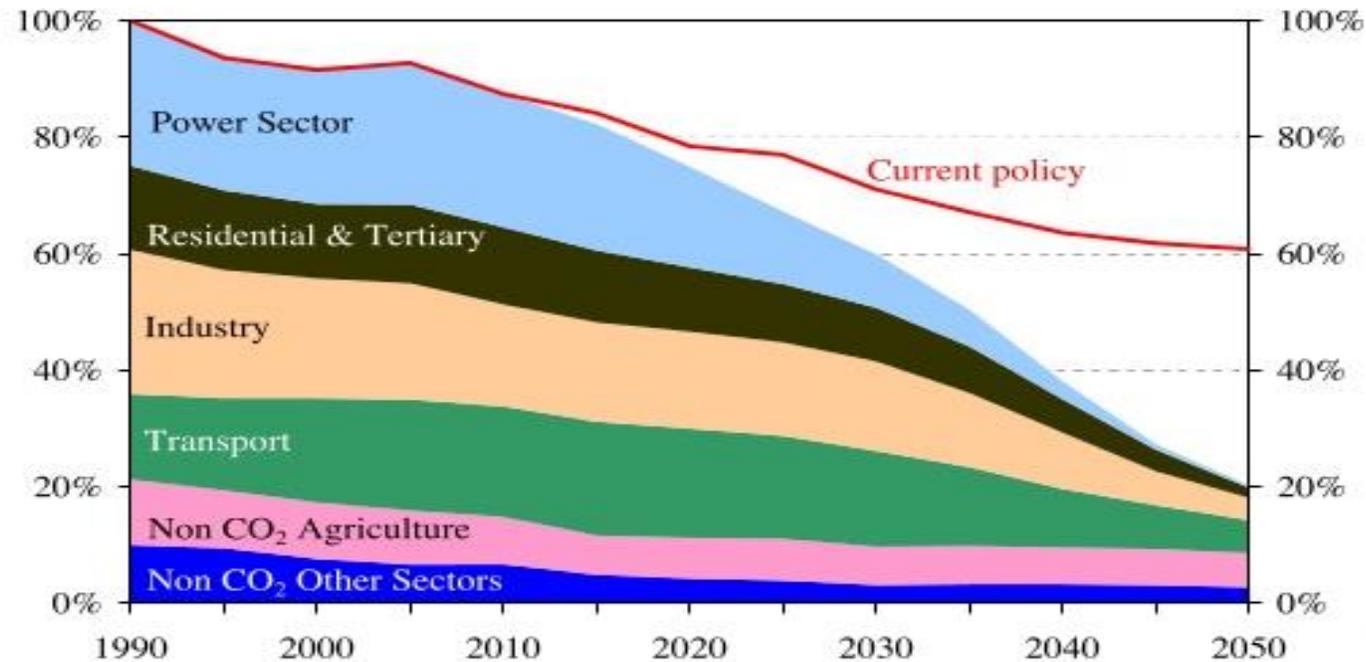

© www.climateactiontracker.org/
Ecofys/Climate Analytics

* Excl. LULUCF credits and debits, excl. LULUCF base year emissions accounting rules and without application of historical threshold on emissions allowances in 2020 under the Doha decision.
 ** Incl. LULUCF credits and debits, incl. LULUCF base year emissions accounting rules and application of historical threshold on emissions allowances in 2020 under the Doha decision.
 *** Emissions level in 2020 resulting from unconditional pledge. This differs from the Kyoto commitment pathway as it depicts final 2020 levels whereas the Kyoto pathway considers the average level of emissions over the second commitment period (2013-2020).

EC Roadmap for moving to a low carbon economy in 2050

Figure 1: EU GHG emissions towards an 80% domestic reduction (100% =1990)

- + Теоретичен срещу технически потенциал на мерките за ВЕИ / ЕЕ в съответния регион:

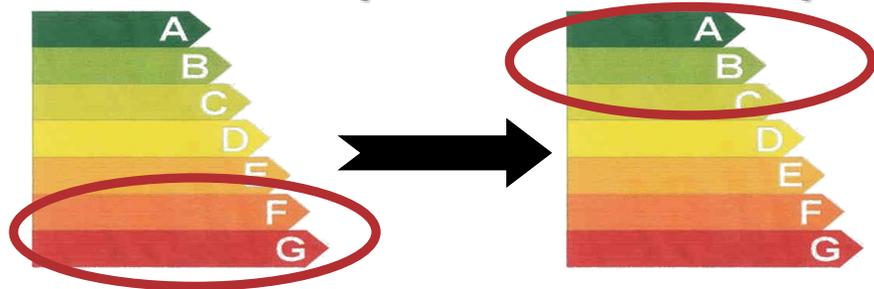

Пътните карти на национално/регионално/местно ниво имат за цел да:

- + Да допринесат за реализирането на (над)**национални енергийни политики и стратегии/цели (обикновено отгоре-надолу)** и да следят за напредъка по изпълнението им
- + **Разработване на стратегически подход** за намаляване на енергопотреблението, емисиите и енергийните разходи, които да допринесат за енергийна автономия и / или сигурност (**главно отдолу-нагоре**)
- + **Изграждане на информираност по енергийните теми** с водене чрез пример и целеви кампании за повишаване на осведомеността
- + **Определяне на ключови заинтересовани страни** и въвличането им в процеса
- + Осигуряване на **рамка за нови/ нововъзникващи енергийни технологии**, които навлизат на пазара
- **Планирането на пътната карта е развиващия се процес по разработването ѝ**

Защо да разработваме пътна карта?

Намаляване потреблението на енергия

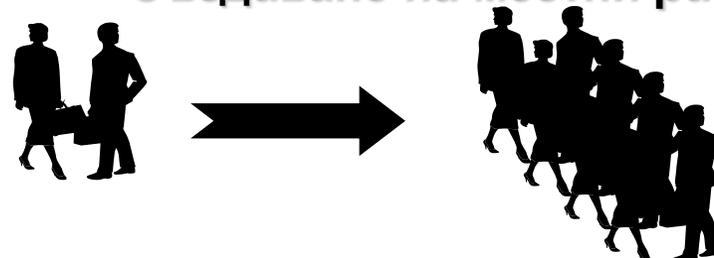
Намаляване емисиите на парникови газове

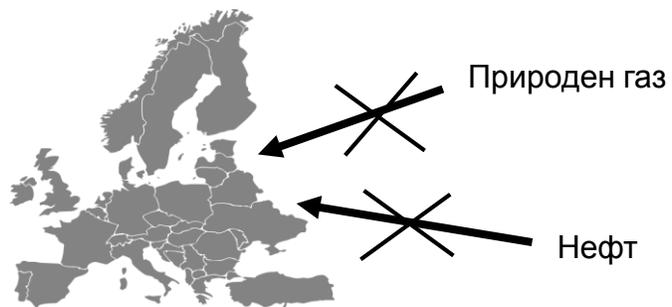
Използване на местни ресурси

Създаване на местни работни места

Енергийна автономия и сигурност

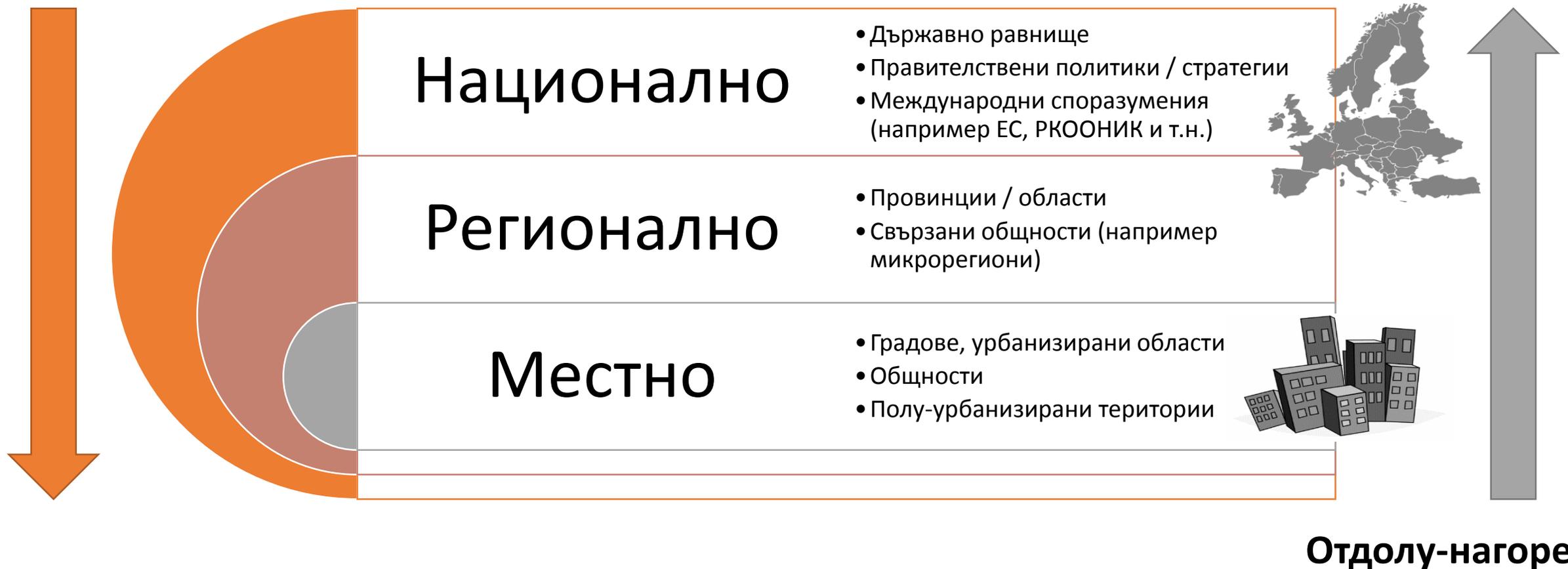

Намаляване разходите за енергия

Нива на пътните карти (стратегииите)

Отгоре-надолу

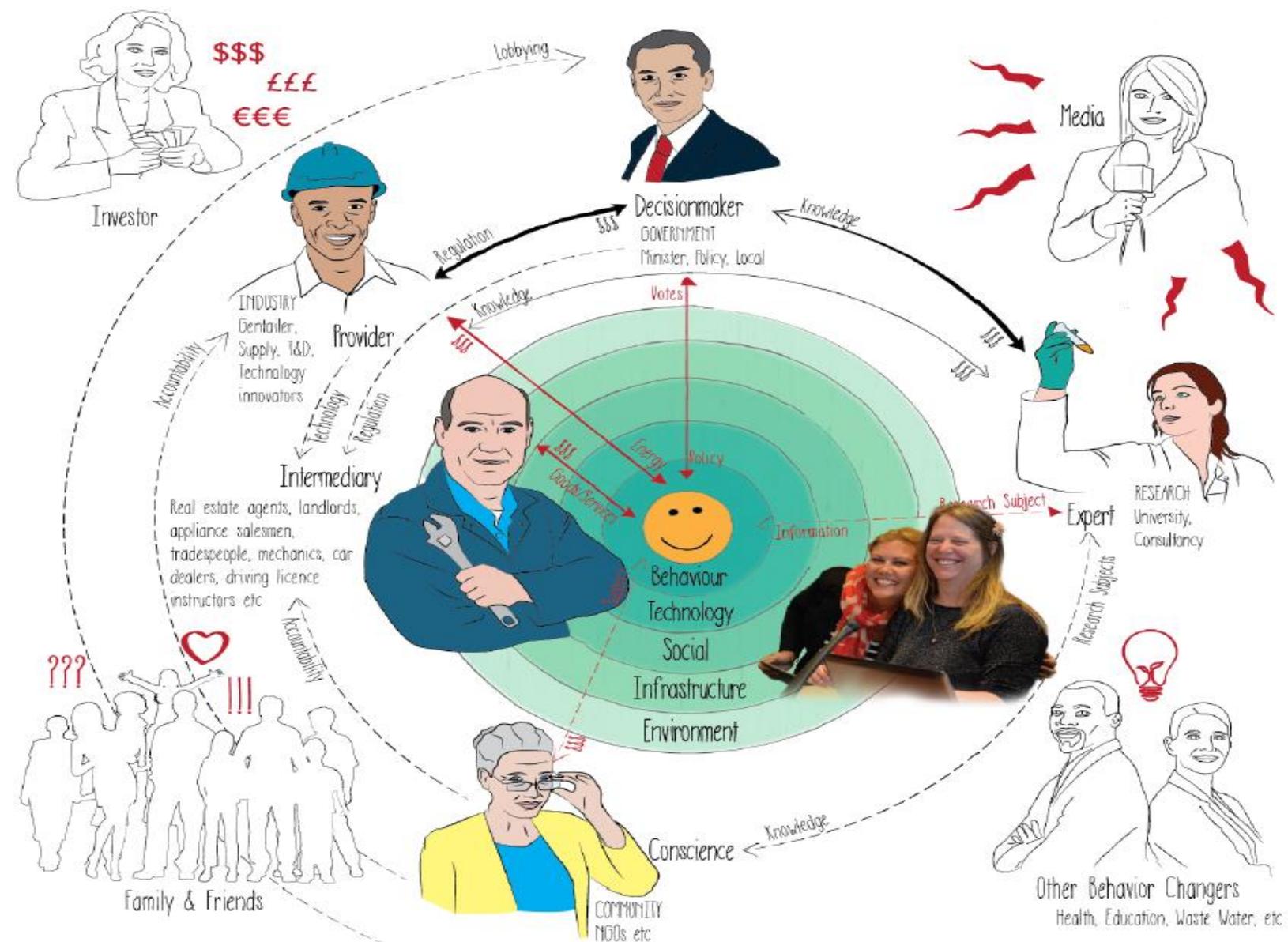
+ Отговор на конкретната ситуация в региона

- Съгласуваност с местните и регионални стратегии за развитие (например устойчиво развитие, стратегии за икономическо регионално развитие, цели за опазване на околната среда и климата и т.н.)
- Изграждане и използване на съществуващи инициативи и организационни структури (участие на обществеността и заинтересовани страни)
- "Активните" общности могат да бъдат предшественици на други общности в региона и извън него
- Съсредоточете се върху нови или допълнителни мерки и неизползвани възможности
- Общините/областите могат да се учат един от друг и да се възползват от синергиите
- Регионалните проекти получават по-голяма видимост и по този начин и стойност (например укрепване на регионалната икономика)
- Потенциал за разпространение на проекти от общността към регионално ниво

- + **Включване на всички ключови заинтересовани страни по отношение на енергетиката в процеса на разработване на стратегията (подход на участие)**
 - Регионалните и местни участници трябва да **бъдат включени от самото начало** в процеса на планиране и изпълнение, за да се гарантира успех
 - Надграждане над **съществуващият местен опит и знание** е от съществено значение
- + **Изпълнението на енергийните действия придобива по-голям приоритет**
 - Законодателното планиране и ангажираността на политиците/администрацията води до **фокусиране върху изпълнението, а не само върху концепцията**
 - **Изпълнението трябва да стане видимо** за населението -> повишаване на одобрението
- + **Дългосрочна ориентация**
 - Създаване на **необходимите структури за дългосрочно изпълнение** (над 4-5 години)
 - **Включване на местните участници** за да се гарантира постоянство

Включване на хора, взимащи решения и заинтересовани страни

+ Разпространявайте добрите практики

- Създайте **осведоменост**
- **Чрез постоянно информиране** за изпълнението
- В местните и регионални медии
- **И водете чрез пример**

+ Обменяйте опит

- Има **много положителни примери в региона**
- **Всяко мнение** е важно
- **На всеки заинтересован** трябва да бъде разрешено да участва в семинари/работни групи
- **Обмен** със съседни общини

- + **Липса на мотивация** (“Енергетиката не е проблем”) **или време** (липсва определена позиция и/или адекватен капацитет на персонала)
- + Неадекватна **организационна структура** (няма капацитет за връзки с обществеността)
- + **Бюджетни** или финансови ограничения
- + Малка готовност за поемане на **рискове**
- + Тенденция да се подкрепят само **“грандиозни проекти”**
- + Високо търсене на **специфично техническо ноу-хау**
- + **Регулаторни ограничения**- напр. опазване на сгради на културното наследство
- + Разминаващи се местни **(политически)интереси**
- + **Конфликти** между властите или различни групи заинтересовани страни
- + Няма съществуващи регионални (екологични) **инициативи**, НПО, граждански групи и др.
- + Непълна **наличност на данни**

План за действие 1: Програма за жилищна рехабилитация

- Дейности: оценка, подобрен дизайн, тръжна процедура, възлагане, изпълнение
- Отговорник: Строителен управителен орган XYZ
- План за изпълнение: 2017-2022
- Финансиране: Община x%, държавна субсидия x%, частни източници x%
- Индикатори: топлинни спестявания на MW MWh, икономии на електроенергия XX MWh, XX t CO2
- Планове

План за действие 2: Спестяване на електроенергия в домовете

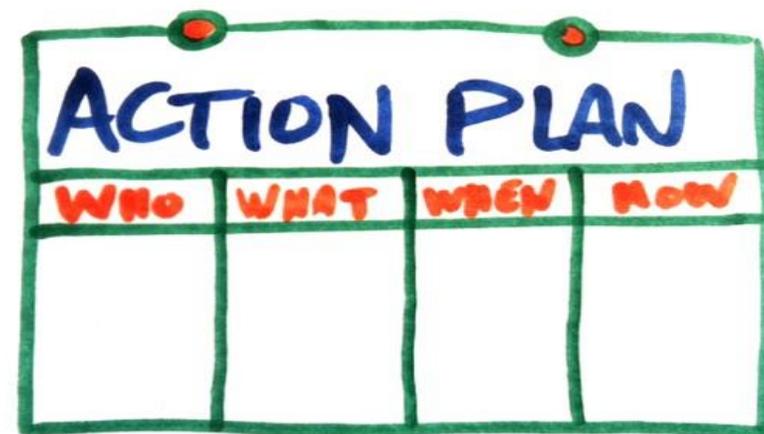
- Дейности: Разпространение на електромери, популяризиране приложенията на ЕЕ, въвеждане на конкуренция
- Отговорник: Местна енергийна услуга, НПО, общинска подкрепа
- План за изпълнение: 2017-2018 г.
- Финансиране: Община x%, комунални услуги x%
- Индикатори: XX MWh електрическо спестяване, XX t CO2

План за действие 3: Инвестиции в енергията от възобновяеми източници

- Дейности: Оценка на източниците на биоенергия, развитие на веригите за доставки с местните земеделски производители, пилотна инсталация, стартова програма за еднофамилни къщи / малки предприятия
- Отговорник: Асоциация за биомаса, Камара на земеделците, Община, НПО
- План за изпълнение: 2018-2020 г.
- Финансиране: национални безвъзмездни средства x%, местна камара x%, изгодни заеми x%
- Индикатори: Изпълнени са XX проекта, инсталиран е нов капацитет от XX MW, XX MWh от възобновяема топлина, предоставена от региона

- + **Определете конкретни цели**
 - „SMART“ (Специфични, измерими, постижими, подходящи и навременни)
- + **Разработване на действия**
 - Приоритетни енергийни проекти
- + **Инструменти за управление на проекти**
 - Създайте контролни списъци за проекти
 - Оценка и приоритетно класиране на мерките
- + **Определете отговорностите**
 - Проектни екипи
 - Работни групи
- + **Осигурете достатъчно ресурси**
 - Време
 - Бюджет
- + **Управление на времето – задайте график**
 - Краткосрочни – средносрочни – дългосрочни действия

+ В публичното пространство:

- Обществени сгради
- Улично осветление
- Съоръжения: помпени станции, пречиствателни станции за отпадни води и др.

+ В частния сектор:

- Офис (Осветление, ОВК, ИТ)
- Производствени мощности

+ На ниво домакинство:

- Енергийна ефективност в сградите (нови / съществуващи)
- Осветление
- Готвене, перални и сушилни
- Електрически уреди, потребителска електроника
- Циркулационни помпи

Матрица за приоритизиране на дефинираните действия

	План за действие	Критерий 1: Регионално въздействие		Критерий 2: Потенциал за икономия на емисии		Критерий 3: Нужни инвестиции		Критерий 4: Добавена стойност		Оценка
		Тежест	П	Т	П	Т	П	Т	П	Т
Приоритет 2	ПД 1: прогр. за рехаб. на сгради	50	30%	40	20%	50	10%	30	40%	40
Приоритет 3	ПД 2: ЕЕ домове	30	30%	20	20%	20	10%	30	40%	27
	ПД 3: ВЕИ	50	30%	20	20%	40	10%	50	40%	43
Приоритет 1	ПД....									

- + П... Добавете точки напр. 10 ... 50 (мин ... макс.)
- + Т.... Коефициент на тежест, договорен между заинтересованите страни

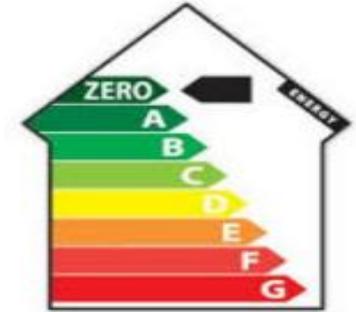
Определяне възможностите за финансиране

- + Европейски структурни и инвестиционни фондове
- + Национални програми за финансиране
- + Инвестиции в частния сектор
- + Алтернативни схеми за финансиране:
 - За финансирането на законопроекта
 - Договаряне на енергийната ефективност
 - Меки заеми, гаранции
 - Груповото финансиране
 - Зелени общински облигации

Фактори за успех:

- + Започнете **изпълнението на проекта възможно най-скоро** – използвайте първоначалния ентузиазъм
- + **Представете ползи/печалби** от енергоспестяване и производство на възобновяема енергия (финансова, регионална икономика) и генериране на осведоменост
- + **Информирайте редовно целевите групи и участниците** за напредъка и резултатите
- + Накарайте хората да се идентифицират с темата- **“нашият проект”**
- + Планирайте **редовни срещи** на заинтересованите страни по проекта
- + **Наблюдавайте успеха на отделните проекти** по отношение на тяхната ефективност и действително реализирани спестявания

+ Някои МИТОВЕ и ИСТИНИ:

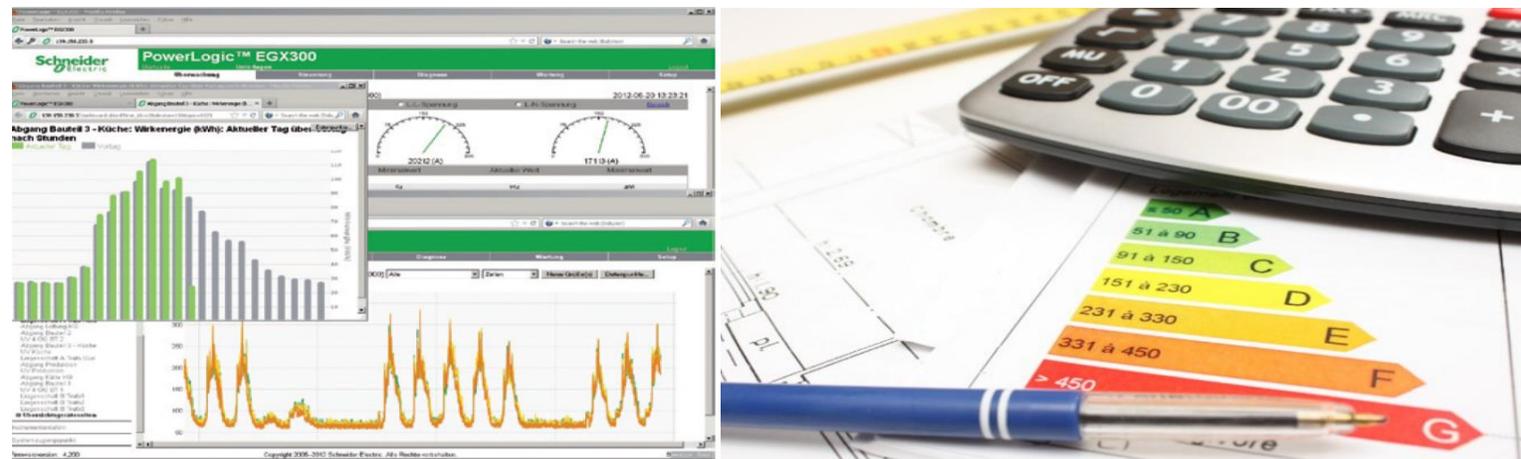
*Ако не можете да измерите нещо, не можете да го подобрите.
(Питър Дракър)*

*Без данни вие сте просто поредния човек с мнение.
(У. Едуардс Деминг)*

*Най-важните неща не могат да бъдат измерени.
(У. Едуардс Деминг)*

+ НЕЗАВИСИМО от това имайте предвид:

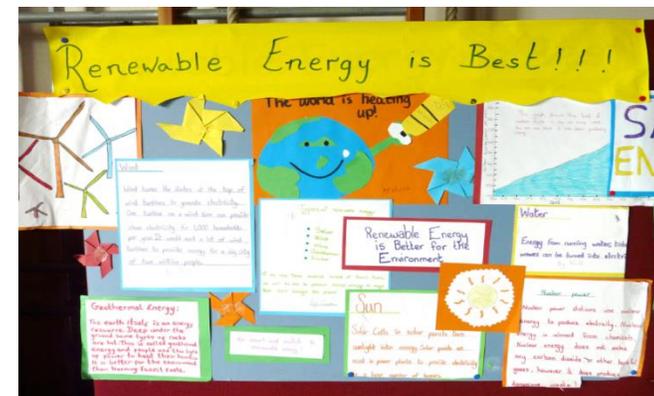
- Не забравяйте мониторингът
- Оценка на напредъка в постигането на плана за действие
- Научете за постигнатите ползи И
- Споделете ги!

Запомнете! Включвайте заинтересованите страни

- + В упражненията по изработване на визията и пътната карта най-важно е участието на обществеността!
- + Повишава дългосрочния ангажимент и подкрепата за изпълнението.

- + Насърчаване **обмена на информация и опит**
- + Подпомага за **разбирането на различните мнения** и координацията на интересите
- + Подобряване **качеството и прозрачността на решенията**
- + **Подобряване приемането и проследимостта на решенията**, както и на онези, чиито социални ползи ще станат видими само в дългосрочен план
- + Засилване на **идентифицирането на гражданите и заинтересованите групи с решенията**, но и с регионите, в които живеят
- + Осигуряване **на по широки бази за взимане на решения** за политическите и административните ръководители
- + Създаване на широк подход за **формиране на мнение**
- + **Помага за избягване на забавяния и допълнителни разходи при изпълнение** на политики, планове, програми и правни инструменти, като по този начин се оптимизира използването на ресурсите.

- + **Информиране:** Участниците получават информация за планирането или решението, но комуникацията е само еднопосочна и те нямат влияние.
- + **Консултация:** Участниците могат да дадат своите коментари по зададен въпрос или представен план и по този начин да повлияят на решението (слабо влияние).

- + **Сътрудничество:** Участниците имат право на дума при вземането на решение, например на срещи -кръгла маса, процедури по медиация или в процесите на заинтересованите страни. Степента на влияние е висока и може да включва общо вземане на решения.

Благодаря за вниманието!

Георги Стефанов,
WWF България,
Ръководител програма „Климатични промени
и Зелена икономика“
gstefanov@wwfdcp.bg
+359 889 517 976

